

Vitális Sándor Szakirodalmi Nívódíj pályázat 2023. Nívódíjas cikkek méltatása

A 2023. évi pályázatra a Társaság szakosztályai összesen 9 darab (5 magyar és 4 angol nyelvű) pályaművet nyújtottak be.

A Bíráló Bizottság Formai Követelmények Teljesülését Ellenőrző Albizottságának vizsgálata alapján a formai követelményeknek a 9 db benyújtott és vizsgált pályaműből 8 db felelt meg. Egy pályamunkát a bírálatot készítő szakosztály nem javasolt nívódíjra.

Mindezek alapján végül 8 db szakcikk bírálatára és értékelésére kerülhetett sor, ezek nyelv szerinti megoszlása: 4 magyar, és 4 angol nyelvű.

A Bíráló Bizottság tagjai szavazással úgy döntöttek, hogy a 2023. évi Vitális Sándor Szakirodalmi Nívódíj pályázatra benyújtott dolgozatok közül hármat részesítenek nívódíjban. A három díjat a következő pályaművek kapják, az első szerző, és a társszerzők nevének sorrendje alapján:

1./ Dr. Istvánovics Vera – Dr. Honti Márk – Dr. Torma Péter – Josh Kousal:

Record-setting algal bloom in polymictic Lake Balaton (Hungary): A synergistic impact of climate change and (mis)management

Rekordméretű alga tömegprodukció a polimiktikus Balatonban (Magyarország): Az éghajlatváltozás és a (félre)kezelés együttes hatása

Freshwater Biology 2022, 67/6: 1091-1106

Részletes indoklás:

Istvánovics Vera és társszerzőinek cikke 2022-ben a limnológus szakma egyik legrangosabb nemzetközi folyóiratában, a Freshwater Biology-ban jelent meg. A tanulmány aktuális problémát vizsgál, a 2019-es 25 éve nem látott balatoni alगतömegprodukció okait tárja fel. Legfontosabb üzenete, hogy az éghajlatváltozás, a tavak hőretegzettsége és a tófenéki hipoxia miatt kialakuló belső foszforterhelés világszerte számos tóban okozhatott drámai ökológiai változásokat. Ezekre fel kell készülnünk és az általános tókezelési tervek helyett egyedi, tóspecifikus intézkedéseket kell bevezetni, mint amilyen a tavak vízszintjének megfelelő szabályozása.

A Vitális Sándor Szakirodalmi Nívódíj pályázatra benyújtott cikk gyakorlati alkalmazhatósága is kiemelkedő, nemzetközi szinten is nagy érdeklődésre tarthat számot.

2./ Dr. Lippai Anett – Farkas Rózsa – Dr. Szuróczki Sára – Dr. Szabó Attila – Dr. Felföldi Tamás – Marwene Toumi – Dr. Tóth Erika:

Microbiological investigations of two thermal baths in Budapest, Hungary. Report: effect of bathing and pool operation type on water quality

Két budapesti termálfürdő mikrobiológiai vizsgálata (Budapest, Magyarország). Riport: a fürdőzés és a medenceüzemeltetés hatása a vízminőségre

Journal of Water and Health (2020) 18 (6) pp. 1020-1032. 2020. december 1.

Részletes indoklás:

A cikk témája, a gyógyfürdők (gyógyvízkutak és medencék) mikrobiológiai közösségeinek vizsgálata többféle – tenyésztéses és tenyésztés független – megközelítéssel.

A kutatás egyrészt lehetőséget ad a termálvizek, mint extrém élőhelyek ökológiai szempontú értékelésére, másrészt közegészségügyi szempontból is jelentős megállapításokat tesz. A cikk taglalja a kútvíz és az azzal feltöltött medencevíz mikrobiális közösségeinek eltéréseit, a fürdők vízkezelési típusait, valamint a fürdőzők számával összefüggő antropogén hatásokat.

Az eredmények hozzájárulnak a kiemelkedő jelentőségű hazai termálvíz-, és gyógyvízkincsünk higiénés megismeréséhez és biztonságosabb hasznosításához.

3./ Kolozsvári Ildikó – Dr. Kun Ágnes – Jancsó Mihály – Bakti Beatrix – Dr. Bozán Csaba – Dr. Gyuricza Csaba:

Utilization of Fish Farm Effluent for Irrigation Short Rotation Willow (*Salix alba* L.) under Lysimeter Conditions

Halnevelő telep elfolyóvizének öntözéses hasznosítása rövid vágásfordulójú energiafűz (Salix alba L.) ültetvényen lizimetriai körülmények között

Forests 2021, 12, 457. (Special Issue: Growth and Development of Short Rotation Woody Crops for Rural and Urban Applications)

Részletes indoklás:

A mezőgazdaság megnövekvő vízigénye miatt egyre kielezettebb verseny folyik a vízért. A mezőgazdasági szennyvíz és szennyvíziszap hatékony hasznosítása, kezelése és ártalmatlanítása fontos környezeti jelentőséggel bír. Ebben a témában született szakcikk egy intenzív akvakultúrából származó elfolyóvíz öntözéses hasznosítását vizsgálták, rövid vágásfordulójú energiafűz ültetvényen liziméteres kísérletben.

A kísérletek a MATE Öntözési és Vízgazdálkodási Kutatóközpontjának szarvasi liziméter telepén került beállításra. A rövid vágásfordulójú fűz növényeket a kísérleti időszakban (2015-2017) különböző víztípusokat (termál eredetű halas elfolyóvíz, Körös víz) és ezek kombinációját alkalmazták heti 15, 30 és 60 mm-es öntözővíz dózisok mellett. Eredményeink azt mutatták, hogy az elfolyóvízes öntözés alkalmazása potenciálisan növelheti az energiafűz hozamát a magasabb nitrogéntartalma miatt.

A szerzők fontosabb megállapításai között szerepel, hogy az öntözővizek minősége nem okozott termésdepressziót, továbbá a vizsgált ásványi elemek akkumulációja sem növekedett káros mértékben az energiafűz klónokban. Az elfolyóvíz tápanyagtartalma szignifikánsan megnövelte a terméshozamot.

A kísérletek során bizonyítást nyert, hogy az elfolyóvizek mezőgazdasági jellegű felhasználása lehetőséget teremt az egyébként a környezetet károsan terhelő tápanyagok hasznosítására. A gyakorlat szempontjából a kutatási eredmények értékesek, újszerűek, és sürgető feladat a kidolgozásuk. A víz használata és újra felhasználása terén is a körkörös gazdaság felé kell haladni.